

Práce se zabývá rozvojem ústního projevu ve výuce němčiny jako cizího jazyka. Snaží se analyzovat všechny aspekty ústního projevu s cílem vytvořit účinnou výukovou metodu, která žákům umožní efektivně používat (mluvený) jazyk a dosáhnout jeho prostřednictvím stanovených komunikativních cílů. Pro tuto dovednost, která je definována zejména jako způsobilost k realizaci funkcí jazyka, které mluvčí potřebuje vyjádřit, je používán termín „funkční kompetence“. Důležitým rysem tohoto pojmu je preference úspěšného uskutečnění komunikace před její jazykovou správností.

Teoretická část nejprve vysvětluje pojmy, s nimiž práce pracuje (schopnost / dovednost / kompetence, učení versus osvojování). Poté je ústní projev analyzován v kontextu ostatních řečových dovedností, tj. poslechu s porozuměním, čtení s porozuměním a písemného projevu, aby bylo zřejmé, že žádnou z řečových dovedností není možné zabývat se zcela izolovaně a že výukový proces by vždy měl zahrnovat vhodnou kombinaci více řečových dovedností. Další kapitola popisuje rozdíly mezi monologickým a dialogickým / polylogickým ústním projevem. Poté jsou analyzovány tři stupně osvojování ústního projevu (imitativní ústní projev, řízený ústní projev a samostatný ústní projev). Pro tyto stupně jsou důkladně popsány četné konkrétní příklady úloh vhodných k rozvoji ústního projevu, aby práce ukázala, že je možné a důležité dosáhnout v ústních aktivitách velké rozmanitosti. Práce dále analyzuje další problémy úzce spjaté s rozvojem ústního projevu: organizační formy výuky / učení, které jsou pro zlepšování ústního projevu vhodnější než frontální vyučování, učební techniky, které by žákům mohly rozvoj ústního projevu usnadnit (za nejdůležitější je zde považována dovednost vhodně kompenzovat možné nedostatky v potřebné slovní zásobě, gramatických strukturách atd.). přístup k chybám, který pomůže snížit stres žáků. jejich obavy atd., a hodnocení a testování ústního projevu. Závěry plynoucí z těchto kapitol tvoří definici efektivní výukové metody, která by měla vést k účinnějšímu rozvoji ústního projevu žáků.

106

Metoda popsaná v teoretické části je porovnána s metodou zaměřenou více na správné užívání gramatiky a slovní zásob) než na řečové dovednosti: to je realizováno prostřednictvím experimentu, v němž byly dvě skupiny, které bylo na počátku experimentu možné považovat za srovnatelné, vyučovány různými učiteli a pomocí různých výukových metod po dobu přibližně osmi měsíců. Poté byly obě skupiny testovány a výsledky porovnány. Test v podobě rozhovoru žáků s rodilým mluvčím se soustředil na plynulost ústního projevu, jeho logickou výstavbu, gramatiku, slovní zásobu, používání kompenzačních technik, interakci a splnění komunikativního cíle. Hodnocen byl také celkový dojem z ústního projevu. Výsledky experimentu jsou představeny formou tabulek a grafů. Součástí popisu experimentu je také upozornění na omezenou zobecnitelnost jeho výsledků kvůli malému počtu účastníků výzkumu a některým vnějším proměnným, které nebylo možné zcela eliminovat.